

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 018545 16 Uvp
Banjaluka, 19.12.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, te Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Zdravke Čučak kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Zajednice etažnih vlasnika stambene zgrade u Ulici ..., B., koju zastupa punomoćnik D.V., advokat iz B.(u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 28.03.2016. godine, tuženog Ministarstva..., u predmetu prinudne naplate sudske takse, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 018545 16 U od 08.09.2016. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 19.12.2018. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom (stavom 1. izreke) odbijena je tužba protiv osporenog akta bliže označenog u uvodu ove presude, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Poreske uprave, Područni centar B., broj ... od 25.11.2015. godine; (stavom 2. izreke) odbačena je kao nedozvoljena tužba protiv pomenutog prvostepenog rješenja; dok je (stavom 3. izreke) odbijen zahtjev tužioca za nadoknadu troškova upravnog spora. Tim prvostepenim rješenjem naloženo je tužiocu, kao taksenom obvezniku, da u roku od osam dana od dana prijema istog, uplati iznos od 10.000,00 KM na ime neplaćene sudske takse na presudu i 20.000,00 KM na ime neplaćene sudske takse na žalbu, te iznos od 15.000,00 KM na ime kaznene takse, što ukupno daje iznos od 45.000,00 KM, u postupku kod Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 052390 08 Ps, uz upozorenje da će se u suprotnom pristupiti prinudnoj naplati ovog iznosa sve uvećano za troškove prinudne naplate i kamate.

Odbijanje tužbe protiv osporenog akta sud je obrazložio razlozima da je tuženi zakonito postupio kada je istim ostavio na snazi rješenje prvostepenog organa od 25.11.2015. godine, kojim je po prijemu obavještenja Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 052390 08 Ps od 24.09.2014. godine, tužiocu naloženo da plati sudsku taksu na presudu i žalbu u iznosima koje je odredio taj sud, a shodno odredbi člana 32. Zakona o sudskim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 73/08, 49/09, 67/13 i 63/14 - u daljem tekstu: Zakon o sudskim taksama). Obrazlažući svoj stav nižestepeni sud je citirao odredbe člana 2., 6. i 21. stav 1. Zakona o sudskim taksama, te odredbu člana 32. istog zakona zaključujući da iz istih odredbi proizilazi da visinu takse u parničnom postupku određuje sud prema vrijednosti spora, dok je Poreska uprava nadležna samo da po traženju suda provede postupak njene naplate, odnosno da donese rješenje o prinudnoj naplati takse i kaznene takse, što je sve tuženi pravilno zaključio u osporenom aktu. U tom smislu je podržan i stav tuženog da Poreska uprava nema nadležnost da postupi u skladu sa odredbom člana 31. stav 1. Zakona o sudskim taksama, te da visinu takse sama odredi prema prvobitno utvrđenoj vrijednosti spora, čemu u prilog ide stav iz odluke Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 052390 15 Pž 2 od 15.07.2015. godine, koji sud u pogledu ostvarivanja prava tužioca upućuje na odredbe člana 33. do 37. Zakona o

sudskim taksama, a što konačno znači da je tužilac obavezan da plati taksu u iznosu koji mu je određen, te da ukoliko smatra da je taksu platio u iznosu većem od propisanog, može kod suda pokrenuti postupak povrata preplaćene takse shodno odredbi člana 33. Zakona o sudskim taksama i to u roku propisanom odredbom člana 34. istog zakona.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužilac pobija njenu zakonitost zbog povrede pravila postupka koja je od uticaja na rješenje stvari i pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu iznosi da je nižestepeni sud podržao utvrđenja tuženog iz osporenog akta, kao i postupanje prvostepenog organa, iako su tužilac u žalbi pozvao na stav iz rješenja Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 052390 15 Pž 2 od 15.07.2015. godine u kojem je navedeno da će tužilac svoja prava ostvariti prema odredbama Zakona o sudskim taksama u kom postupku će dokazati da je platio taksu veću od propisane ili da ista nije obračunata u skladu sa odredbom člana 31. stav 1. Zakona o sudskim taksama. Prema tome, prvostepeni organ je bio dužan da provede postupak i utvrdi da li je taksena obaveza pravilno obračunata u smislu odredbe člana 31. stav 1. Zakona o sudskim taksama i to prema prvobitnoj vrijednosti spora (140.000,00 KM), a ne da naplaćuje iznos po rješenju Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 052390 08 Ps od 01.06.2015. godine koje je ukinuto. Dodaje da nižestepeni sud ne prihvata ove navode već zaključuje da je tužilac dužan platiti taksu pa onda tražiti povrat, ne shvatajući da je Viši privredni sud u Banjaluci uputio tuženog da kao ovlašćeni organ utvrdi visinu takse. Sa ovim je tužiocu uskraćeno pravo na pravično suđenje posebno imajući u vidu da je iznos od 45.000,00 KM koji tužilac treba platiti za njega nedostizhan budući da su njegovi godišnji prihodi 980,00 KM, s tim da bi ovaj izdatak teško podnijeli i daleko jači ekonomski subjekti. Zbog navedenog predlaže da sud zahtjev uvaži i pobijanu presudu preinači na način da tužbu uvaži i osporeni akt poništi.

Tuženi u odgovoru na zahtjev navodi da je isti neosnovan i da u svemu ostaje kod razloga iz obrazloženja osporenog akta koje je podržao nižestepeni sud. Podsjeća da iz odredbi Zakona o sudskim taksama proizilazi da visinu takse u parničnom postupku određuje sud i to prema vrijednosti predmeta spora, dok je Poreska uprava nadležna da provede postupak prinudne naplate, odnosno da donese rješenje kojim se nalaže plaćanje sudske i kaznene takse. Dakle, Poreska uprava nema nadležnost da u postupku naplate sudske takse utvrđuje visinu iste, odnosno nema nadležnost da postupi u skladu sa odredbom člana 31. stav 1. Zakona o sudskim taksama. Zbog navedenog predlaže sudu da zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev i pobijanu presudu, shodno odredbi člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), kao i cjelokupne spise upravnog spora i predmetne upravne stvari, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tuženog od 28.03.2016. godine, uz iznošenje valjanih razloga od strane nižestepenog suda koje tužilac nije doveo u sumnju navodima zahtjeva. U razriješenju predmetnog upravnog spora ispravno je nižestepeni sud tumačio odredbu člana 32. Zakona o sudskim taksama koja propisuje (stavom 1.) da je takse čiji se iznos određuje na kraju postupka takseni obveznik dužan da plati u roku od osam dana od dana prijema obavještenja o obavezi uplate takse. Ako takseni obveznik ne plati taksu u navedenom roku, sud će zatražiti od nadležnog poreskog organa na čijoj teritoriji se nalazi prebivalište, odnosno sjedište taksenog obveznika da se naplata dužne takse izvrši prinudnim putem; a (stavom 2.) da će po prijemu obavještenja o neplaćenju sudskoj taksi nadležni poreski organ donijeti rješenje kojim će taksenom obvezniku naložiti da u roku od osam dana od dana prijema rješenja plati taksu, kao i iznos od 50% visine te takse na ime

kaznene takse, a ako takseni obveznik u ostavljenom roku ne plati dugovanu i kaznenu taksu, pristupiće se prinudnoj naplati. Dosljednim tumačenjem ove odredbe, kakvo je dao nižestepeni sud, sasvim je jasno da je plaćanje sudske takse zakonska obaveza, da njenu visinu, rok plaćanja i taksenog obveznika utvrđuje isključivo nadležni sud, a nikako Poreska uprava koja ima obavezu da po traženju suda sprovede postupak prinudne naplate pazeći samo da nije nastupila zastarjelost prava na naplatu takse, a ovdje nije, kako je i postupio prvostepeni organ donošenjem rješenja od 25.11.2015. godine, a što je osnovano podržao tuženi osporenim aktom.

Tužilac pobija ovaj zaključak organa uprave koji je podržao nižestepeni sud, uz tvrdnju da mu je Okružni privredni sud u Banjaluci pogrešno obračunao visinu takse prema konačno opredjeljenoj, a ne prema prvobitnoj vrijednosti spora kako je trebao shodno odredbi člana 31. stav 1. Zakona o sudskim taksama i da je to učinio rješenjem broj 57 0 Ps 052390 08 Ps od 01.06.2015. godine koje je ukinuto, dalje zaključujući da je Poreska uprava nadležna da u okviru postupka prinudne naplate utvrdi tačan iznos takse koju je tužilac dužan platiti, a na što je navodno ukazao Viši privredni sud u Banjaluci u rješenju broj 57 0 Ps 052390 15 Pž 2 od 15.07.2015. godine, što ne predstavlja ispravno zaključivanje.

Međutim, tužiocu obaveza plaćanja sudske takse nije nametnuta rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 052390 08 Ps od 01.06.2015. godine koje je ukinuo Viši privredni sud u Banjaluci, nego nalogom-opomenom za plaćanje sudske takse broj 57 0 Ps 052390 08 Ps od 18.08.2014. godine koju je tužilac primio dana 27.08.2014. godine, niti je Poreska uprava postupala po tom rješenju, već isključivo po obavještenju Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 052390 08 Ps od 24.09.2014. godine da tužilac nije platio navedene iznose takse, a koje postupanje je dužnost Poreske uprave ustanovljena odredbom člana 32. Zakona o sudskim taksama i u okviru kojeg postupka nije ovlašćena da preispituje odluku suda o utvrđenoj visini takse koja se ima naplatiti.

U tom kontekstu tužilac pogrešno zaključuje da je Viši privredni sud u Banjaluci u rješenju broj 57 0 Ps 052390 15 Pž 2 od 15.07.2015. godine naveo da je tuženi dužan da u okviru upravnog postupka utvrdi da li je taksa pravilno obračunata, jer takvo što ne proizilazi iz pomenute odluke u kojoj je i taj sud u pogledu ostvarivanja prava tužioca uputio na sadržaj odredaba člana 33. do 37. Zakona o sudskim taksama. Pomenute odredbe, kada se pravilno tumače, za ovu pravnu situaciju (ako stranka plati iznos veći od propisanog) predviđaju samo mogućnost povrata takse, a što pretpostavlja obavezu stranke da plati taksu u iznosu koji joj naloži sud te da od tog istog suda zatraži povrat preplaćenog iznosa, u okviru kojeg postupka ima mogućnost da zaštiti svoja prava ako su joj povrijeđena prilikom obračuna visine takse, a na koju visinu iznosa utvrđenu od strane suda nikako ne mogu uticati Poreska uprava i tuženi u okviru postupka njene prinudne naplate.

Kako je sve ovo pravilno zaključio nižestepeni sud, proizilazi da pobijanom presudom nije ostvaren nijedan razlog nezakonitosti iz odredbe člana 35. stava 2. ZUS, pa se na osnovu odredbe člana 40. stav 1. istog zakona, zahtjev tužioca odbija.

Zapisničar
Zdravka Čučak

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić